

Waar werken we in Montessori Schiedam aan?

Schoolontwikkeling en inspectieoordeel

We willen dat ieder kind zich breed ontwikkelt én goed leert lezen, schrijven en rekenen.

In januari 2026 bezocht de Inspectie van het Onderwijs onze school - in maart 2026 werd daarvan verslag gedaan.

De inspectie beoordeelde vrijwel alle onderdelen van ons onderwijs als voldoende, maar dat gold niet voor "Resultaten". Op de gebieden taalverzorging en rekenen voldoet onze school gemiddeld over de achterliggende drie jaren niet aan de norm van de inspectie. Het totaaloordeel was daardoor "onvoldoende". In een uitgebreide bijlage wordt onder andere de wijze waarop de Inspectie van het Onderwijs scholen beoordeelt toegelicht.

De inspectie heeft onze school een aantal herstelopdrachten gegeven die met name gericht zijn op het toewerken naar gemiddeld voldoende meetbare resultaten.

Het oordeel van de inspectie was niet onverwacht. Het team van de school is al een aantal jaren bezig met onderwijsverbeteringen en -innovaties.

Wat moest beter?

De inspectie heeft ons gevraagd om op verschillende punten gericht te werken:

- ✓ Duidelijke leerdoelen: beter vastleggen wat kinderen moeten leren en welke stappen daarvoor nodig zijn;
- ✓ Meer sturende begeleiding: beter onderzoeken waarom een kind of groep bepaalde doelen wel of niet behaalt en welke hulp nodig is;
- ✓ Effectieve lestijd: ervoor zorgen dat kinderen hun leertijd zo goed mogelijk benutten.
- ✓ Kwaliteitsbewaking: concretere doelen stellen en regelmatig controleren of onze aanpak werkt.

Terzijde: de inspectie heeft ook vastgesteld dat ons toelatingsbeleid voor jongere broertjes en zusjes is aangepast - ook zij mogen, net als andere kinderen, niet voor de derde verjaardag worden aangemeld.

Wat gaat al beter?

In de afgelopen jaren hebben we nadrukkelijk aandacht besteed aan de kwaliteit van het onderwijs in spelling en rekenen. We hebben onze aanpak aangepast, leerkrachten werken gericht met leerdoelen en tegelijkertijd zijn we de ontwikkeling van kinderen blijven volgen.

De meest recente gegevens van toetsen (april 2026) laten positieve ontwikkelingen zien. Vooral bij de tussentijdse resultaten voor taal en rekenen zien we vooruitgang. Ook bij lezen met begrip zien we dat veel kinderen het gewenste niveau blijven behalen. We blijven de resultaten volgen om te zien of deze verbeteringen blijvend zijn.

Onze brede kijk op onderwijs

Montessori Schiedam wil meer realiseren dan alleen goede toetsresultaten. We willen dat kinderen leren zelfstandig te werken en uiteindelijk zelfverantwoordelijk leren, nieuwsgierig blijven, samenwerken en zich ontwikkelen tot sociale en zelfbewuste mensen.

Goed leren lezen, schrijven en rekenen is daarvoor belangrijk. Deze basisvaardigheden helpen kinderen om kennis op te doen waarmee zij 'grip' krijgen op de wereld en om mee te doen in de samenleving. Tegelijkertijd blijven we aandacht houden voor andere aspecten in de brede ontwikkeling van ieder kind.

Hoe gaan we verder?

We nemen de aandachtspunten en opdrachten van de inspectie serieus. Ons doel was, is en blijft dat ieder kind in Montessori Schiedam goed onderwijs krijgt, zich veilig voelt en de kans krijgt om zich zo goed mogelijk te ontwikkelen.

We blijven daarom werken aan beter onderwijs, volgen de resultaten en passen onze montessoriaanse aanpak aan waar dat nodig is zonder dit los te laten. Daarbij kijken we niet alleen naar toetsresultaten, maar ook naar wat kinderen nodig hebben om zich goed te ontwikkelen.

Tegen het voorjaar van 2027 komt de Inspectie van het Onderwijs terug. Het is onze bedoeling ruim voor die tijd de inspectie te informeren over de vorderingen die gemaakt zijn.

BIJLAGE:

Toelichting bij het inspectierapport maart 2026 van Montessori Schiedam

Vooraf

Met deze toelichting wil het team van Montessori Schiedam meer duidelijk maken hoe het inspectierapport - waarin een onvoldoende eindoordeel is gegeven - tot stand komt en wat meer precies de betekenis ervan is. Het is een toelichting en nadrukkelijk geen verklaring die in de buitenwereld aanwezig is of een weerwoord. De school werkte al voor het inspectiebezoek en -rapport en werkt ook daarna verder aan het duurzaam verbeteren van de (gemiddelde) resultaten die de uitkomst moeten zijn van ons montessori-onderwijs en doet daarvan verslag in de kwaliteitsdocumenten “De Koers van Montessori Schiedam” en “De staat van Montessori Schiedam”.

1. Hoe beoordeelt de Inspectie van het Onderwijs een basisschool?

De Inspectie van het Onderwijs beoordeelt een basisschool aan de hand van het onderzoekskader voor het primair onderwijs. Daarbij wordt niet alleen naar toetsresultaten gekeken. De inspectie onderzoekt op basis van standaarden verschillende onderdelen van de onderwijskwaliteit, waaronder:

- ✓ het onderwijsaanbod;
- ✓ het pedagogisch-didactisch handelen;
- ✓ zicht op de ontwikkeling en begeleiding van leerlingen;
- ✓ veiligheid en schoolklimaat;
- ✓ de onderwijsresultaten;
- ✓ de kwaliteitszorg en kwaliteitscultuur;
- ✓ de verantwoording en dialoog door school en bestuur.

De inspectie gebruikt daarvoor onder meer documenten van de school, gesprekken met bestuur, schoolleiding, leraren en leerlingen, lesobservaties en gegevens over leerresultaten. Per standaard beoordeelt de inspectie of de school aan de wettelijke vereisten voldoet.

Het eindoordeel is daarmee breder dan alleen de uitslag van de doorstroomtoets die de leerlingen in leerjaar 8 (doorgaans begin februari) maken.

Tegelijkertijd hebben enkele standaarden een doorslaggevende betekenis voor het eindoordeel.

Wanneer een zogenoemde **kernstandaard** (zoals Resultaten) onvoldoende is, kan dat gevolgen hebben voor het oordeel over de school als geheel. De precieze beslisregels zijn opgenomen in het geldende onderzoekskader van de inspectie.

De gebruikelijke oordelen zijn:

Goed De school voldoet aan de wettelijke eisen en laat daarnaast overtuigende eigen ambities en extra kwaliteit zien.

Voldoende De school voldoet aan de wettelijke basiskwaliteit.

Onvoldoende De school voldoet op belangrijke onderdelen niet aan de wettelijke basiskwaliteit.

Zeer zwak Zowel de leerresultaten als cruciale onderdelen van het onderwijsproces zijn onvoldoende.

Een oordeel **voldoende** betekent dus niet dat alle onderdelen ideaal zijn. Het betekent in de eerste plaats dat de school voldoet aan de wettelijke normen voor basiskwaliteit.

Andersom betekent een **onvoldoende** resultaat op één indicator niet automatisch dat al het onderwijs op de school van onvoldoende kwaliteit is.

2. Het onderwijsresultatenmodel

Voor basisscholen beoordeelt de inspectie de leerresultaten aan het einde van groep 8 met het onderwijsresultatenmodel primair onderwijs. Sinds schooljaar 2020-2021 kijkt de inspectie naar het percentage leerlingen dat de wettelijke referentieniveaus voor lezen, taalverzorging en rekenen bereikt. Daarbij worden twee indicatoren gebruikt:

- **Indicator 1F:** Het fundamentele niveau voor lezen, taalverzorging en rekenen, dat dat door vrijwel alle leerlingen moet worden bereikt.
- **Indicator 2f/1S:** Het hogere streefniveau - 2F voor lezen en taalverzorging en 1S voor rekenen

De inspectie berekent de percentages over **drie schooljaren**. Hierdoor is de beoordeling minder afhankelijk van één afzonderlijk cohort leerlingen in een enkel schooljaar. Bij kleine cohorten in één of meer schooljaren kan de invloed van enkele leerlingen echter nog steeds relatief groot zijn. (In Montessori Schiedam vertegenwoordigt één leerling 1,5 tot 3% in het driejaarsgemiddelde.)

Voor beide indicatoren hanteert de inspectie een **signaleringswaarde**. Dit is de ondergrens waaronder de resultaten aanleiding geven tot nader onderzoek. Een signaleringswaarde moet daarom niet zonder meer

worden gelezen als een volledig oordeel over de kwaliteit van het onderwijs. Het is in eerste instantie een grens die aangeeft dat de inspectie wil vaststellen waardoor de resultaten zijn ontstaan. Voor het fundamentele niveau 1F geldt landelijk een hoge ondergrens (85%). Voor het hogere niveau 1S/2F hangt de ondergrens samen met de **schoolweging**. Van scholen met een minder complexe leerlingenpopulatie worden gemiddeld hogere resultaten verwacht dan van scholen met een complexere leerlingenpopulatie.

3. Wat is de schoolweging?

De schoolweging is een statistisch getal waarmee rekening wordt gehouden met verschillen tussen leerlingenpopulaties. Het Centraal Bureau voor de Statistiek berekent dit getal op basis van kenmerken die samenhangen met de kans op onderwijsachterstanden.

In de berekening wordende volgende kenmerken betrokken¹:

- het opleidingsniveau van de ouders;
- het gemiddelde opleidingsniveau van de moeders van leerlingen op de school;
- het land van herkomst van de ouders;
- de verblijfsduur van de moeder in Nederland;
- de vraag of ouders al dan niet in de schuldsanering zitten.

De schoolweging loopt globaal van 20 tot 40.

Een lagere schoolweging (zoals die van Montessori Schiedam) wijst volgens dit statistische model op een gemiddeld minder complexe leerlingenpopulatie. Van zo'n school verwacht de inspectie een hoger percentage leerlingen op het niveau 1S/2F. Een hogere schoolweging wijst op een gemiddeld complexere leerlingenpopulatie, waardoor de signaleringswaarde voor 1S/2F lager ligt.

De inspectie gebruikt het gemiddelde van drie schooljaren. Dit vermindert jaarlijkse schommelingen. De schoolweging zegt iets over de leerlingenpopulatie als geheel - niet enkel over de cohorten schoolverlaters - en ook niet over de mogelijkheden of behoeften van individuele leerlingen.

4. Schoolweging en resultaten van Montessori Schiedam

Voor de periode waarop het inspectierapport betrekking heeft, werd uitgegaan van de schoolweging die de inspectie in diezelfde beoordelingsperiode heeft gebruikt. Voor beoordelingen van de leerresultaten in de schooljaren 2023-2024, 2024-2025 en 2025-2026 gebruikte de inspectie het gemiddelde over 2022-2023, 2023-2024 en 2024-2025.

Montessori Schiedam heeft voor de beoordeelde periode een gemiddelde schoolweging van 24,76. Op grond van deze schoolweging verwacht de inspectie dat ten minste 56,2% van de leerlingen het niveau 1S/2F bereikt. De school behaalde gemiddeld in die schooljaren 49,3%.

Voor het fundamentele niveau 1F bedroeg het resultaat van Montessori Schiedam 93,6%, tegenover een (inspectie)signaleringswaarde van 85%.

Op basis hiervan - het te lage gemiddelde percentage leerlingen dat het streefniveau 2F/1S behaalde gemeten met de doorstroomtoets - beoordeelde de inspectie de standaard Resultaten als onvoldoende, terwijl - naast Resultaten - de overige standaarden als voldoende werden beoordeeld. Het onvoldoende beoordelen van de resultaten had volgens de beslisregels van de inspectie automatisch tot gevolg dat de kwaliteit in zijn totaliteit als onvoldoende is beoordeeld. Dit oordeel werd al gegeven voordat het onderzoek op school heeft plaatsgevonden.

5. Waarom is het model niet volledig objectief?

Het onderwijsresultatenmodel is gebaseerd op cijfers en vaste rekenregels. Dat maakt het model transparanter en beter vergelijkbaar dan een oordeel dat uitsluitend op persoonlijke indrukken berust. Het model is objectief, maar niet volledig objectief.

Dat komt doordat vooraf normatieve en methodologische keuzes zijn gemaakt, bijvoorbeeld:

- welke onderwijsresultaten worden meegeteld;
- waarom juist taalverzorging, lezen en rekenen centraal staan;
- welke leerlingkenmerken in de schoolweging worden opgenomen;
- hoe zwaar die kenmerken meetellen;
- welk niveau als voldoende geldt;
- welke waarden worden beschouwd als signaleringswaarden;
- over hoeveel jaren de resultaten worden gemiddeld;
- welke leerlingen wel of niet in de berekening meetellen.

¹ Medio 2026 zijn de indicatoren aangepast.

De berekening zelf kan rekenkundig objectief worden uitgevoerd, maar de inrichting en interpretatie van het model bevatten dus menselijke en beleidsmatige keuzes. In die betekenis is sprake van subjectiviteit: het model vertegenwoordigt een bepaalde opvatting over welke resultaten belangrijk en meetbaar zijn. Ook de uitkomst vraagt om interpretatie.

Toetsresultaten worden niet alleen beïnvloed door de kwaliteit van het onderwijs. Ze hangen mede samen met leerlingkenmerken, motivatie, toetsomstandigheden, groepssamenstelling, leerlingmobiliteit en toevallige schommelingen. Vooral bij kleine cohorten kan één leerling een zichtbaar verschil in het schoolpercentage veroorzaken.

Het is daarom nauwkeuriger om te zeggen dat het model gestandaardiseerd en statistisch onderbouwd is, maar geen waarde vrije of volledige meting van onderwijskwaliteit vormt.

6. Een smalle kijk op onderwijs

Een belangrijk kritiekpunt (landelijk) is dat het onderwijsresultatenmodel een relatief smalle kijk op onderwijs kan stimuleren. Het model richt zich bij de standaard Resultaten vooral op meetbare prestaties in lezen, taal en rekenen. Deze basisvaardigheden zijn belangrijk: leerlingen hebben ze nodig voor hun verdere schoolloopbaan en voor deelname aan de samenleving. Maar onderwijs heeft meer doelen.

Onderwijs draagt ook bij aan bijvoorbeeld:

- ✓ sociale en emotionele ontwikkeling;
- ✓ zelfstandigheid en verantwoordelijkheid;
- ✓ burgerschap en democratisch handelen;
- ✓ creativiteit en culturele ontwikkeling;
- ✓ samenwerking en communicatie;
- ✓ persoonsvorming;
- ✓ nieuwsgierigheid en motivatie;
- ✓ leren omgaan met verschillen;
- ✓ lichamelijke en praktische ontwikkeling.

Deze opbrengsten zijn moeilijker in gestandaardiseerde percentages uit te drukken. Daardoor bestaat het risico dat wat goed meetbaar is, belangrijker lijkt dan wat moeilijk meetbaar is.

Gert Biesta² waarschuwt in dit verband voor het verwarren van datgene wat kan worden gemeten met datgene wat onderwijskundig waardevol is. Hij onderscheidt drie functies van onderwijs: kwalificatie, socialisatie en subjectificatie of persoonsvorming.

Vanuit montessoriperspectief is deze kanttekening extra relevant. Montessori-onderwijs richt zich niet uitsluitend op cognitieve eindopbrengsten, maar ook op zelfstandigheid, intrinsieke motivatie, verantwoordelijkheid, keuzevrijheid binnen grenzen en de brede ontwikkeling van het kind. Een onderwijsresultatenmodel dat enkel taal- en rekenprestaties aan het einde van de basisschool vergelijkt, brengt deze kenmerken slechts beperkt in beeld.

Een lage score betekent daarom niet automatisch dat alle aspecten van het onderwijs tekortschieten. Een hoge score bewijst evenmin dat het pedagogisch klimaat, de persoonsvorming of het sociale leren goed zijn. Voor een evenwichtig oordeel moeten de toetsresultaten worden gecombineerd met informatie over het onderwijsproces, het schoolklimaat, de ondersteuning, de kwaliteitszorg en de bredere ontwikkeling van leerlingen.

7. Evenwichtige interpretatie van het inspectierapport

Het inspectierapport kan het beste worden gelezen als een extern en wettelijk oordeel over basiskwaliteit, niet als een allesomvattende beschrijving van de school. Daarbij zijn drie nuances belangrijk.

Ten eerste vergelijkt de inspectie de leerresultaten niet zonder meer met één landelijke norm. Via de schoolweging houdt zij rekening met kenmerken van de leerlingenpopulatie. Dat maakt de vergelijking eerlijker, maar niet perfect.

Ten tweede zijn de signaleringswaarden ondergrenzen. Ze geven aan of resultaten mogelijk risico's laten zien. Ze beschrijven niet automatisch hoeveel onderwijswinst de school heeft gerealiseerd. Een school kan bijvoorbeeld leerlingen met een grote achterstand of met een specifieke ondersteuningsbehoefte sterk vooruithelpen zonder dat alle leerlingen het vereiste eindniveau bereiken.

² Gert Biesta (Rotterdam, 21 maart 1957) is een Nederlands (onderwijs)pedagoog. Hij is als hoogleraar 'Public Education' verbonden aan het Centre for Public Education and Pedagogy van Maynooth University in Ierland, alsmede gasthoogleraar aan de NLA University College & University van Agder, Noorwegen. Tussen 2015 en 2019 was hij geassocieerd lid van de Nederlandse Onderwijsraad.

Ten derde omvat goed onderwijs meer dan de gemeten eindresultaten. Taal- en rekenresultaten zijn essentieel, maar moeten worden gezien naast veiligheid, didactische kwaliteit, ondersteuning, zelfstandigheid, burgerschap en persoonsvorming.

De conclusie die belanghebbenden en belangstellenden over Montessori Schiedam formuleren moet daarom gebaseerd zijn op het gehele inspectierapport. De onderwijsresultaten voor wat betreft basisvaardigheden (lezen, taal en rekenen) vormen één belangrijke informatiebron, maar zijn niet hetzelfde als de volledige kwaliteit of waarde van het onderwijs.

Literatuurlijst

- Biesta, G. J. J. (2010). *Good education in an age of measurement: Ethics, politics, democracy*. Paradigm Publishers.
- Biesta, G. J. J. (2015). What is education for? On good education, teacher judgement, and educational professionalism. *European Journal of Education*, 50(1), 75-87.
<https://doi.org/10.1111/ejed.12109>
- Biesta, G. J. J. (2020). *Risking ourselves in education: Qualification, socialization, and subjectification revisited*. *Educational Theory*, 70(1), 89-104. <https://doi.org/10.1111/edth.12411>
- Inspectie van het Onderwijs. (2018, 20 juni). *Onderwijsresultatenmodel po: Resultaten pilot schoolweging*. Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.
<https://www.onderwijsinspectie.nl/documenten/2018/06/18/onderwijsresultatenmodel-po>
- Inspectie van het Onderwijs. (z.d.). *De schoolweging: Maat voor de leerlingenpopulatie*. Geraadpleegd op 15 september 2026, van
<https://www.onderwijsinspectie.nl/onderwerpen/onderwijsresultaten-primair-onderwijs/de-schoolweging-maat-voor-de-leerlingenpopulatie>
- Inspectie van het Onderwijs. (z.d.). *Onderwijsresultatenmodel primair onderwijs*. Geraadpleegd op 15 september 2026, van
<https://www.onderwijsinspectie.nl/onderwerpen/onderwijsresultaten-primair-onderwijs/naar-een-nieuw-onderwijsresultatenmodel>
- Inspectie van het Onderwijs. (2026, 9 februari). *Schoolweging 2022/2023-2023/2024-2024/2025* [Dataset]. Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.
<https://www.onderwijsinspectie.nl/documenten/2026/02/09/schoolweging-2022-2023---2023-2024---2024-2025>
- Montessori, M. (1967). *The absorbent mind*. Holt, Rinehart and Winston. (Oorspronkelijk werk gepubliceerd in 1949)
- Onderwijsraad. (2016). *De volle breedte van onderwijskwaliteit: Van smal beoordelen naar breed verantwoorden*. Onderwijsraad.